

Szabásmintakönyv

Adattár

Leltári szám:	51.1299.1
Készítés ideje:	1641
Készítés helye:	Kisszeben
Anyag:	papír; pergamen kötés
Technika:	színezett; tus
Méret:	magasság: 25,5 cm szélesség: 15 cm

A Kisszebenből származó szabásmintakönyv 15 számozatlan lapot tartalmaz, melyeken liturgikus öltözékek, női és férfiviseletek, valamint sátor és nyeregtakaró rajza látható. Minden lapon egy-egy ruhadarab szabásmintája látható fraktur-írású német magyarázatokkal. Az ábrákat tintával rajzolták és kék, halványpiros és barna, mára részben lepergett enyvesfestékekkel színezték.

A kora újkori szabócéh-szabályzatok tanúsága szerint a felszabaduló legénytől megkívták a szabásminta-rajzolást, így elképzelhető, hogy a kisszebeni mintakönyv is ilyen mesterremekként készült. Kötését 15. századi misekönyv pergamentre írott lapja fedi ezt, hogy az írás ne látszódjon, a könyvkötő sötétzöldre festette a kötéstáblát fehérrel festett, préselt mintát utánzó kerettel, középen kacskaringós indával díszítették. A kötéstábla mindkét oldalán „ANNO DOMINI 1641” felirat olvasható.

Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében három további szabásmintakönyv található. Ezek közül kettő - a nagyszombati szabó cég 1636-ból származó mintakönyve (IM Adattár, KLT 23), és az 1708-ból származó nagyszzebeni mintakönyv (IM Adattár, KLT 24) - kizárólag egyházi öltözékek rajzát tartalmazza. Az 1630-ban készült kassai szabásmintakönyvben (IM Adattár, KLT 55) egyházi, női és férfiöltözékek, valamint kocsifedél és nyeregtartó rajza egyaránt megtalálható.

Irodalom

- Tompos Lilla: A dolmányszabás módosulása a 16. századtól a 18. századig. *Ars Decorativa*, 10. (1990). 1990. - 71-98:72.
- Radvánszky Béla: *Magyar családélet és háztartás a XVI-XVII. században. I. (Reprint)*. Helikon Kiadó, Budapest, 1986. - 255. kép
- *Historic Hungarian Costume From Budapest*. Whitworth Art Gallery (Manchester), Manchester, 1979. - p. 7.
- Szerk.: Domanovszky Sándor: Magyar és törökös viseletformák a XVI-XVII. században. *Magyar művelődéstörténet. III. A kereszténység védőbásttyája*. Magyar Történelmi Társulat, Budapest, 1940. (Höllrigl József)
- Höllrigl József: *Magyar viselettörténeti kállítás. Leíró lajstrom*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1938. - Nr. 144.
- Végh Gyula: *Régi magyar könyvkötések Végh Gyula színes rajzaiban*. Magyar Bibliophil Társaság, Budapest, 1936. - 23.1.

